

UUDENKAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSIEN PERUSTELUT

JOHDANTO

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) antaa kunnille mahdollisuuden laatia lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista tai ilmoitusvelvollista toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelutyö on tapahtunut Kuntaliiton laatimisolueen pohjalta. Määräyksissä on pyritty ottamaan huomioon paikalliset ympäristön erityisolosuhteet ja ympäristönsuojelullisesti arvokkaat tekijät. Määräyksien tavoitteena on vahvistaa Uudenkaupungin eri alueiden ympäristönsuojelullisesti arvokkaiden ominaispiirteiden säilyttämistä ja kehittämistä sekä toimia myös osana ympäristöpolitiikan toimeenpanoa.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ennaltaehkäistä ympäristön hajapäästöluonteista pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettuihin säännöksiin ja asetuksiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti. Määräysten sisältöä harkittaessa on edellä olevan lisäksi otettu hallinnossa noudatettavan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti huomioon, että määräysten noudattaminen ei muodostu kuntalaisten kannalta kohtuuttomaksi.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräykset on pyritty laatimaan siten, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten osalta ilmenisi.

1 Luku Yleiset määräykset

1 § Tavoite

Määräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisy sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat paikalliset olosuhteet. Lisäksi ympäristönsuojelumääräyksillä konkretisoidaan ympäristönsuojelulain säännöksiä.

Määräyksessä viitataan tavoitteiden ja määräysten soveltamisen kannalta olennaisiin ympäristönsuojelulain (86/2000) 1 luvun yleisiin säännöksiin, missä on mm. määritelty ympäristön pilaantumisen käsite, yleiset periaatteet ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa, toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuus sekä maaperän, pohjaveden ja meren pilaamiskiellot.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n 1 momentin mukaan toimivalta määräysten antamiseen on kunnanvaltuustolla.

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lain 5 §:n 1 momentin mukaan tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin. Uudenkaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristö- ja lupalautakunta.

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaa, lukuun ottamatta hallinnollisen pakon käyttämistä, viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä säädetään.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kaupungin alueella ja velvoittavat sekä yksityisiä kansalaisia että toiminnanharjoittajia. Perusmääräyksiä täydentäviä määräyksiä on annettu 4 §:ssä määritellyillä erityisalueilla.

Ympäristönsuojelulain 19 §:ssä rajataan ympäristönsuojelumääräysten sääntelyalaa siten, että määräykset eivät voi koskea luvanvaraista toimintaa (YSL 28 §), koeluontoista toimintaa (YSL 30 §), poikkeuksellisia tilanteita (YSL 62 §), pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamista (YSL 78 §) eikä puolustusvoimien toimintaa. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset eivät myöskään voi koskea toimintaa, jonka ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa ja joka rekisteröidään tietojärjestelmään siten kuin 65 §:n 1 tai 2 momentissa säädetään. Poikkeuksena siitä, että määräykset eivät voi koskea luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa, on lain 60 §, jonka mukainen ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta työstä voidaan rajata koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin töihin ja tapahtumiin.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräykset ovat samantasoisia muiden kunnallisten säännösten kanssa. Koska ympäristönsuojelumää-

räykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä annettua parempaa ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa säännöstyössä.

Koska ympäristönsuojelumääräykset sitovat kansalaisten ohella myös viranomaisia, tulee kunnan muiden viranomaisten lupa-asiaa ratkaistaessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon, mitä kyseisestä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty. Esimerkiksi rakennusluvassa ei tulisi hyväksyä ympäristönsuojelulliselta toteutukseltaan tai tasoltaan huonompaa jätevesien käsittelymenetelmää kiinteistölle kuin mitä ympäristönsuojelumääräyksissä on edellytetty. Vastaavasti yleisötapahtuman järjestämistä kunnan hallinnassa olevalla yleisellä alueella koskevassa alueen käyttösopimuksessa tulisi ottaa huomioon, mitä ympäristönsuojelumääräyksissä on meluntorjunnan osalta edellytetty. Myös kaavoituksessa tulisi kaavamääräykset sovittaa ympäristönsuojelumääräyksiin siten, ettei niiden välillä ole ristiriitaisuuksia.

4 § Paikalliset olosuhteet

Ympäristönsuojelumääräykset koskevat koko kaupungin aluetta. Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti arvokkaat ja erityishuomiota vaativat alueet, joilla on perusteltua antaa koko kaupungin aluetta koskevia määräyksiä tarkempia ja yksityiskohtaisempia määräyksiä, joilla ehkäistään ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määriteltyä ympäristön pilaantumista sekä otetaan huomioon lain 7-9 §:ien pilaamiskiellot.

Makeanvedenallas on Uudenkaupungin Veden raakavesilähde. Pääosa altaan vedestä tulee Sirppujoesta. Talousveden hankintaan käytettävälle vesistöille on vesiensuojelun kannalta tarpeen antaa ympäristönsuojelumääräyksiä.

Rantavyöhykkeeksi on määritelty 100 metrin levyinen vyöhyke keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta sisämaahan päin. Vedenhankinnan kannalta tärkeissä vesistöissä Sirppujoella ja makeanveden altaalla rantavyöhyke ulottuu 150 metrin päähän rantaviivasta. Määrittely perustuu arviointitoimintojen mahdollisista ympäristövaikutuksista vesistöihin. Rantavyöhykkeille on annettu erityismääräyksiä jätevesien käsittelystä, ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesusta, lannan levityksestä ja varastoinnista, polttoainesäiliöiden sijoittamisesta ja tarkistamisesta sekä lumenkaatoalueiden sijoittamisesta vesistöjen suojelemiseksi ja vedenhankinnan turvaamiseksi.

Pohjavesien pilaantumisriskin vuoksi tulee kaupungin tärkeillä pohjavesialueilla (I ja II luokka) antaa määräyksiä, jotka koskevat jätevesijärjestelmien toteuttamista, ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesua, maalämpökaivojen poraamista, polttoainesäiliöiden sijoittamista ja tarkistusta, tilapäisen asfalttiaseman ja murskaamon sekä lumenkaatoalueiden sijoittamista, jätteen sijoittamista maaperään sekä lannan levitystä ja varastointia.

Taajaan rakennetulla alueella on tarpeen terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja viihtyisyyden turvaamiseksi antaa määräyksiä talousjätevesien käsittelemiseksi, savukaasupäästöjen rajoittamiseksi, rakenteiden, esineiden ja alueiden kunnostus- ja puhtaanapitotoista sekä lannan varastoinnista. Taajamina pidetään asemakaava-alueiden lisäksi kaikkia vähintään 200 asukkaan rakennusryhmiä, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi (YKR-taajama).

2 luku Talousjätevesien käsittely ja johtaminen

5 § Viemäriin johdettavat jätevedet

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Ympäristönsuojeluviranomainen voi lain 11 §:n mukaan myöntää vapautuksen liittymisvelvollisuudesta perustellusta syystä kuultuaan kiinteistön omistajan, kunnan terveydensuojeluviranomaista ja alueellista ELY-keskusta.

Jätevesiviemäriin ei saa johtaa tai laittaa sinne kuulumattomia esineitä tai aineita, kuten kiinteitä jätteitä, liuottimia, öljyjä, rasvoja tai muita vaarallisia jätteitä. Ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) liitteessä 1 lueteltuja aineita ei saa johtaa viemäriin ilman ympäristölupaa.

6 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolella

Ympäristönsuojelulain (196/2001) 3a luvussa on säädetty jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta:

27 b § *Jos kiinteistöä ei ole liitetty yleiseen viemäriin eikä toimintaan tarvita tämän lain mukaista lupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2§:n mukaiseen uomaan tai altaaseen. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.*

27 c § *Jätevesien käsittelyjärjestelmä on suunniteltava, rakennettava ja ylläpidettävä siten, että sillä voidaan kohtuudella normaalikäytössä olettaa saavutettavan valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelylle tarkemmin määriteltävä käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen perustuva riittävä puhdistustaso orgaanisen aineksen, fosforin ja typen osalta. Riittävä puhdistustaso tulee määrittää siten, että sillä voidaan saavuttaa ympäristönsuojelun kannalta kokonaisuutena tarkastellen hyväksyttävä kuormituksen taso ottaen erityisesti huomioon valtakunnalliset vesiensuojelun tavoitteet.*

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (209/2011) tuli voimaan 15.3.2011. Hajajätevesiasetus antaa yhtenäiset vähimmäisvaatimukset jätevesien puhdistustasolle kaikilla haja-asutusalueilla, jotka eivät kuulu viemäriverkoston piiriin.

Puhdistuksen vähimmäistaso on orgaanisen aineksen osalta vähintään 80%, kokonaisfosforin osalta vähintään 70% ja kokonaistypen osalta vähintään 30% verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Puhdistuksen vähimmäistasoa sovelletaan harvaan asutuilla alueilla, joilla ei ole herkästi pilaantuvia kohteita.

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan puhdistustasoa aluekohtaisesti tiukentaa pilaantumiselle herkillä alueilla. Hajajätevesiasetus määrittelee pilaantumiselle herkille alueille ohjeellisen puhdistustason, jonka tulisi vähentää ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta orgaanisen aineksen osalta vähintään 90%, kokonaisfosforin osalta vähintään 85% sekä kokonaistypen osalta vähintään

40% verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Pilaantumiselle herkkiä alueita Uudessakaupungissa ovat taajaan rakennetut alueet, pohjavesialueet, rantavyöhyke ulottuen 100 metrin päähän rantaviivasta sekä Sirppujoen ja makeanvedenaltaan ranta-alue ulottuen 150 metrin päähän rantaviivasta. Rantaviiva määritellään vesistön keskivedenpinnan mukaisen rantaviivan mukaan.

Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä olevan pohjaveden pilaamiskiellon takia on talousjätevesien käsittelylle pohjavesialueilla annettu muita alueita tiukemmat määräykset. Pohjaveden pilaantumisen estämiseksi talousjätevesien imeyttäminen pohjavesialueella on kielletty. Jos jätevesiä ei voida johtaa jätevesiviemäriin ne voidaan joko kerätä tiiviiseen umpisäiliöön tai käsitellä tiiviissä jätevesijärjestelmässä, josta puhdistettu jätevesi johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Umpisäiliöön kerätyt jätevedet kuljetetaan edelleen asianmukaiseen ympäristöluvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Rantavyöhykkeillä ja saarissa käymälätyypin ja jätevesien käsittelymenetelmän oikea valinta on erityisen tärkeää. Kuivakäymälät ovat erityisen suositeltavia, koska suurten jätevesimäärien ja saostussäiliö- tai umpikaiivolietteiden kerääminen ja kuljetuksen järjestäminen tietyissä olosuhteissa on lähes mahdotonta.

7 § Jäteveden käsittelyjärjestelmän sijoittaminen, suojaetäisyydet ja kunnossapito

Ympäristönsuojelulain 27 c §:n mukaan talousjätevesien käsittelyä varten kiinteistöllä tulee olla jätevesien käsittelyjärjestelmä, jonka tulee soveltua käyttökohteeseensa ottaen huomioon kiinteistön käytöstä aiheutuva käsittelemättömän talousjäteveden kuormitus, muun jätevesijärjestelmän ominaisuudet, ympäristön pilaantumisen vaara ja ympäristöolosuhteet, kuten kiinteistön sijainti ranta-alueella taikka tärkeällä tai muulla veden hankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Ranta-alueilla tulee ottaa huomioon tulva-alueen erityispiirteet ja tulvan vaikutus jäteveden puhdistuslaitteistojen toimintaan. Keskeisintä on sijoittaa tulva-alueilla sijaitsevat käsittelylaitteistot siten, että estetään puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen tulvan aikana suoraan vesistöön.

Ympäristönsuojelulain 103 §:n mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamattomana maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Poikkeus puhdistamisvelvollisuudesta voidaan tehdä ns. harmaiden pesuvesien osalta, jos niiden määrä on vähäinen. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun rantasaunaa ei ole liitetty vesijohtoon ja käyttövesi joudutaan kantamaan saunaan.

Huonosti hoidetusta ulko- tai kompostikäymälästä saattaa aiheutua lähiympäristön pilaantumista tai sen vaaraa kuten ravinnevalumia ja haju- tai viihtyvyyshaittoja, minkä vuoksi käymälän rakentamista, käyttöä ja hoitoa on tarpeen säädellä paikallisesti. Käymäläjätteen hautaaminen maahan on kielletty. Käymäläjäte voidaan kompostoida kiinteistöllä. Kompostoinnin edellytyksenä on sateen suoja ja tiivispohjainen alusta. Terveysturvallisuuden (81280/1994) 13 §:n mukaan käymäläjätteen kompostointi tulee järjestää niin ettei siitä aiheudu hajua, maaperän tai talousveden likaantumisen vuoksi terveyshaittaa. Komposti on tehtävä ja sijoitettava siten, että haittaeläinten pääsy sinne on estetty. Käymäläjäte tulee toimittaa asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan, mikäli käymäläjätettä ei voida kompostoida kiinteistöllä.

Kiinteistön haltijan huolehtimisvelvollisuus ja puhdistuslaitteiden toimivuuden ja tehon tarkastus-

velvollisuus perustuvat ympäristönsuojelulain 4 ja 5 §:ien yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin sekä 84 §:ään. Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukainen selvilläolovelvollisuus on laaja ja se koskee kaikkia ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajia. Säännös liittyy ympäristönsuojelulain 84 §:n 1 momentin 4 kohtaan, jonka mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheuttaa epäillä sen aiheuttavan kiellettyä pilaantumista. Käytännössä määräys merkitsee, että ympäristönsuojeluviranomainen voisi velvoittaa kiinteistön haltijan selvittämään puhdistuslaitteiden toiminnan tehon, jos on perusteltu epäily siitä, että puhdistettu jätevesi ei vastaa asetettuja vaatimuksia ja siitä voi aiheutua ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määriteltyä pilaantumista.

Haja-asutuksen jätevesiasetuksessa on lisäksi tarkennettu selvilläolovelvollisuutta talousjätevesien osalta: Kiinteistön omistajalta tai haltijalta edellytetään nimenomaista selvitystä kiinteistön jätevesijärjestelmästä. Selvityksessä tulee kuvata kiinteistön jätevesijärjestelmä niin tarkasti, että sen perusteella voidaan arvioida kuinka paljon jätevedet kuormittavat ympäristöä ja täytyvätkö säädetyt käsitteilyvaatimukset.

Jätevesijärjestelmien huoltoa ja kunnossapitoa koskevat määräykset ovat tarpeen jätevesien puhdistustehojen asianmukaisen valvonnan toteuttamiseksi. Umpi- ja saostussäiliöt on tyhjennettävä riittävän usein. Mikäli saostuskaivojen tyhjennys laiminlyödään, voi seurauksena olla kiintoaineksen karkaamisen myötä varsinaisen puhdistusjärjestelmän, kuten suodattimen tai imeytyskentän, toiminnan heikkeneminen ja siten edelleen kuormituksen lisääntyminen. Umpisäiliön täyttymistä osoittavan varo- ja hälytyslaitteen tarpeellisuus on kirjattu jätevesiasetuksen liitteeseen 1. Umpi- ja saostuskaivoliitteet tulee toimittaa ympäristöviranomaisen hyväksymään paikkaan.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaisen yleisen selvilläolovelvollisuuden mukaan pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus valvontaa varten saada tarpeelliset tiedot. Käytännössä määräys merkitsee, että kiinteistön omistajan tai haltijan tulee säilyttää laitteistojen huolto- ja säiliötyhjennyslaskut ja esittää tiedot pyydettyä nähtäväksi.

Olemassa olevien kiinteistöjen osalta maaperäkäsittelylaitteistojen ja purkupaikkojen muuttaminen vastaamaan etäisyysvaatimuksia saattaa olla teknisesti hankala toteuttaa ja muutostöistä voi aiheutua huomattavia kustannuksia, minkä vuoksi on perusteltua edellyttää yleisesti etäisyysvaatimusten noudattamista vain ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisen jälkeen tapahtuvalta rakentamiselta. Mikäli aiemmin toteutetuista jäteveden käsittelyratkaisuista aiheutuu ympäristöhaittoja, voidaan niihin yksittäistapauksissa puuttua valvonnan yhteydessä ympäristönsuojelulain 84 ja 85 §:n sekä terveydensuojelulain 51 §:n nojalla.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän, kuivakäymälän sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamista koskevat suojaetäisyydet on annettu ohjeellisina. Ohjeelliset suojaetäisyydet mahdollistavat kiinteistökohtaisten olosuhteiden huomioon ottamisen ja sen, että suunnitelmissa voidaan perustellusti poiketa ohjeellisista suojaetäisyyksistä. Ohjeelliset suojaetäisyydet perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin (Ympäristöministeriö 2011: Haja-asutuksen jätevedet. Lainsäädäntö ja käytännöt). Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja.

3 luku Vesiensuojelua koskevat muut määräykset

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesuedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä. Koska pesutoiminta esimerkiksi puisto- ja virkistysalueilla saattaa aiheuttaa ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määriteltyä pilaantumista, kuten esimerkiksi yleisen viihtyisyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymistä, on toiminta perusteltua kieltää myös ympäristönsuojelumääräyksissä.

Poikkeuksena ovat määräyksen 2 momentissa mainitut jätevedet, jotka syntyvät pestäessä autoja satunnaisesti pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Tällöin vesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Vesiä maaperään imeytettäessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista. Satunnaisella pesulla tarkoitetaan kotitalouden tai vastaavan kuten maa- ja metsätaloudenharjoittajan omassa käytössä olevien ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu kiinteistöllä hiilivetyliuotinpesuaineilla tulee toteuttaa siten, että jätevesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Pesuvesien käsittelyssä tulee edellyttää pääsääntöisesti öljynerotuskaivoa, josta pesuedet johdetaan yleiseen jätevesiviemäriin. Koska liuotinpesuaineiden johtaminen yleiseen viemäriin tai maahan imeyttäminen voi aiheuttaa pilaantumista, tulisi liuotinpesuaineilla tapahtuvalta pesemiseltä edellyttää aina asianmukaista esikäsittelyä riippumatta siitä miten laajasta pesutoiminnasta on kyse. Liuotinvapaat pesuedet voidaan imeyttää maahan, mikäli niistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista.

Erityistä tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa vaaditaan pohjavesialueilla, koska imeyttäminen maahan ei ole suotavaa pohjaveden pilaantumisriskin takia. Rantavyöhykkeellä sijaitsevilta pesupaikoilta pesuaineita sisältävät vedet saattavat joutua suoraan vesistöön. Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi pesuvesiä ei saa johtaa puhdistamattomina suoraan vesistöön. Määräys ei kuitenkaan koske maatalouskoneiden ja -laitteiden puhdistamista ilman liuotinpesuaineita.

Pesutoiminta voidaan katsoa ammattimaiseksi, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muunlaista kuin ammattimaista. Tällaiseksi voidaan katsoa esimerkiksi usean kuorma-auton toistuva peseminen. Tällaisesta pesutoiminnasta syntyy paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön aiheuttaa mitä ilmeisimmin ympäristön pilaantumista. Koska pesu myös suoritetaan yleensä painepesulaitteilla ja liuotinpohjaisilla pesuaineilla, on perusteltua edellyttää, että pesu tapahtuu tällaiseen tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla ja pesuedet johdetaan keskitettyyn jätevedenpuhdistukseen.

Ainakin toistaiseksi veneiden pohjissa käytetään yleisesti myrkyllisiä maaleja. Hiontajätteet jäävät maaperään ja aiheuttavat maaperän pilaantumista. Maaperän pilaantumisen estämiseksi maalijätteet on saatava talteen. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maaperään ei saa päästää mitään ainetta siten, että seurauksena on maaperän pilaantumista. Vaikka haitallisten aineiden käyttöä veneiden niin sanotuissa antifouling -maaleissa on rajoitettu, ne sisältävät edelleen muun muassa kupariyhdisteitä. Veneitä kunnostettaessa haitta-aineet joutuvat kunnostuspaikan maaperään, ellei sitä estetä tiiviillä alustalla.

9 § Mattojen ja tekstiilien pesu

Pesutoimintaa voidaan pitää ammattimaisena, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Ammattimaisesta tai laajamittaisesta toiminnasta syntyvät jätevedet on johdettava viemäriin tai käsiteltävä muutoin säädösten mukaisesti, jotta ei aiheuteta vesistön tai muun ympäristön pilaantumista. Tämä säännös koskee myös kunnan omien matonpesupaikkojen jätevesiä.

Määräyksellä mattojen ja vastaavien tekstiilien pesun järjestämisestä rantavyöhykkeellä ehkäistään ylimääräistä vesistön kuormitusta ja ympäristön pilaantumista. Käytännössä määräys merkitsee, että esimerkiksi laiturilla tapahtuva peseminen on kielletty.

10 § Maalämpökaivojen rakentaminen

Maalämpökaivon riskit liittyvät porauskaluston öljyvuotoihin, lämmönsiirtoaineiden ja pintavesien pääsyyn kaivon kautta pohjaveteen sekä kaivon poraamisen aiheuttamiin muutoksiin pohjaveden virtausolosuhteissa, jolloin syvempien kerrosten mahdollisesti huonompilaatuista vettä voi päästä sekoittumaan ylempään pohjavesiesiintymään. Pohjavesien suojelemiseksi maalämpökaivojen poraaminen tärkeillä pohjavesialueilla ja alle 500 metrin etäisyydelle käytössä olevasta pohjaveden ottamosta on kielletty.

4 Luku Lannan ja virtsan käsittely ja varastointi

Luvun määräykset koskevat kotieläinten lannan levitystä ja varastointia. Määräyksillä on tarkoitus ehkäistä lannan levityksestä ja varastoinnista aiheutuvaa ympäristön pilaantumista, joka voi ilmetä vesistön ja pohjaveden pilaantumisena tai muuna ympäristönsuojelulain 3 §:ssä tarkoitettuna pilaantumisena.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan valtioneuvosto voi asetuksella säätää maataloudesta peräisin olevien nitraattien pääsystä vesiin sekä maataloudessa noudatettavista muista vesiensuojeluväitöistä. Valtioneuvosto on 9.11.2000 antanut asetuksen (931/2000), jolla pannaan täytäntöön Euroopan neuvoston direktiivi maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Asetus sisältää velvoittavien määräysten lisäksi suosituksia.

11 § Lannan levitys

Valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) on säädetty kotieläinten lannan varastoinnissa ja käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista. Määräys koskee kaikenlaista lannan varastointia ja levitystä.

Lannan levityksessä tulee huolehtia siitä, että levityksestä ei aiheudu vesistöjen taikka muiden vesilain 1 luvun 2 §:n mukaisten uomien tai altaiden pilaantumista.

12 § Lannan varastointi

Valtioneuvoston asetuksen (931/2000) mukaan lannan varastointitilan ja lantakourun tulee olla tiiviitä. Hajuhaittojen ehkäisemiseksi taajaan rakennetulla alueella on perusteltua edellyttää lisäksi, että veden ja lumen pääsy varastotilaan estetään kattamalla lannan varastointitilat.

Valtioneuvoston asetuksessa ja sen liitteessä todetaan menettelyt, joita noudattaen lannan varastointi patterissa on mahdollista. Asetuksen mukaan lannan patteroinnista tulee ilmoittaa etukäteen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi antaa asiasta ympäristönsuojelulain 84 §:n nojalla tarvittavia määräyksiä.

Koska lannan patteroinnista on tehtävä aina etukäteen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka ilmoituksen yhteydessä tarkistaa, että patterointi täyttää asetuksen liitteen mukaiset vaatimukset, ei määräyksessä ole tarkoituksenmukaista selostaa kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetuksen ja sen liitteen mukaisia yksityiskohtaisia menettelyvaatimuksia.

5 Luku Jätteet ja kemikaalit

13 § Jätteiden ja kemikaalien käsittely sekä varastointi

Yksityiskohtaisia määräyksiä kiinteistön jätehuollon järjestämisestä on annettu Uudenkaupungin kaupungin jätehuoltomääräyksissä ja ne toimivat osaltaan ympäristön pilaantumista ehkäisevästi. Niitä koskevia määräyksiä ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää ympäristönsuojelumääräyksiin.

Luonteeltaan informatiivinen määräys kiinteistön jätehuollosta, jätteiden keräily- ja varastointipaikoista sekä jätteiden käsittelypaikoista perustuu ympäristönsuojelulain 1 luvun säännöksiin.

Pihat, joilla varastoidaan autonromuja, rakennustarvikkeita ja jopa jätteitä aiheuttavat viihtyisyyshaittaa ja riskin ympäristölle.

Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit ja vaaralliset jätteet tulisi maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskin ja terveyshaitan ehkäisemiseksi säilyttää asianmukaisissa säilytystiloissa, jolloin voidaan ehkäistä ympäristönsuojelulain 3, 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua pilaantumista

Vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (855/2012) 6 luvussa on säädetty lähemmin palavien nesteiden ja kaasujen sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien säilyttämisestä. Asetuksen noudattamisen valvonta kuuluu muun kuin laajamittaisen teollisen käsittelyn tai varastoinnin osalta kunnan kemikaaliviranomaiselle ja pelastusviranomaiselle.

14 § Polttonestesäiliöiden ja muiden kemikaalisäiliöiden kunnossapito ja tarkastus

Määräys koskee kiinteiksi asennettuja tilavuudeltaan alle 10 m³:n polttonestesäiliöitä alle 100 m³:n kemikaalisäiliöitä, jotka ovat yksityisessä käytössä esimerkiksi koneurakoitsijoilla tai maataloudessa ja kaikkia kemikaalisäiliöitä. Jakeluasema, jonka polttonesteiden säiliötilavuus on vähintään 10 m³, on ympäristöluvanvaraista toimintaa. Vaarallisen nestemäisen kemikaalin vähintään 100 m³:n varasto on ympäristöluvanvaraista toimintaa.

Öljy ja useat muut yleisesti käytetyt kemikaalit aiheuttavat ympäristöön joutuessaan vakavan maaperän, pohjaveden ja muun ympäristön pilaantumisvaaran. Varmistamalla kemikaalien turvallinen käsittely myös ongelmatilanteissa ehkäistään maaperän ja pohjaveden pilaantuminen sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien vuodot ympäristöön, maaperään tai vesistöön.

Maanalaisten poltto- ja dieselöljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista kunnan öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmassa esitetyillä tärkeillä pohjavesialueilla säädetään kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983). Päätöksen mukaan säiliöt on tarkastettava ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluessa käyttöönoton jälkeen ja tämän jälkeen säiliölle arvioidun kuntoluokan mukaan 2-10 vuoden välein, edellyttäen säiliön olevan edelleen käyttökelpoinen. Tarkastuspöytäkirja on toimitettava paloviranomaiselle.

Valvonnan kannalta on tärkeää, että ympäristönsuojeluviranomainen voi saada määräyksessä mainittuja tietoja. Öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksia, uusien säiliöiden asentamista ja vanhojen säiliöiden poistamista koskevat tositteet ja kuitit tulisi pyydettyä esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Jätelain perusteella vanhoja öljy- ja muita kemikaalisäiliöitä sekä näiden putkistoja pidetään jätteenä, mikäli ne poistetaan käytöstä. Säiliöiden jättäminen maahan ei ole jätelain mukaista jätteen käsittelyä. Siksi vanhat säiliöt ja niiden putkistot tulee poistaa maasta ja toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn. Poistamisen yhteydessä on tarkastettava mahdolliset säiliövuodot, joista on välittömästi ilmoitettava sekä pelastus- että ympäristöviranomaiselle.

Mikäli säiliöiden poiston yhteydessä on havaittavissa maaperän pilaantumista, tulee maaperä käsitellä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämällä tavalla. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei voi päättää pilaantuneen maan puhdistamisesta.

Säiliöiden poistamisvelvollisuudesta voi hakea poikkeusta ympäristönsuojeluviranomaiselta, mikäli säiliö sijaitsee sellaisessa paikassa, että sitä on teknisesti hyvin vaikea poistaa. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tapauskohtaisesti harkita poistamisvelvollisuudesta poikkeamista.

15 § Pohjavesialueet ja rantavyöhykkeet

Uusien maanalaisten kemikaalisäiliöiden sijoittaminen pohjavesi- ja rantavyöhykkeelle on kielletty pohjaveden ja vesistön pilaantumisvaaran vuoksi. Maanpinnalle sijoitettavien säiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai ne on sijoitettava säiliön tilavuutta vastaavaan suoja-altaaseen, jotta kemikaalin pääsy maaperään ja edelleen pohjaveteen tai vesistöön voidaan estää.

16 § Tilapäiset asfalttiasemat ja murskauslaitokset

Pohjaveden pilaumisriskin vuoksi on perusteltua kieltää tilapäisen tai siirrettävän asfalttiaseman sijoittaminen tärkeille pohjavesialueille. Koska polttonesteillä toimivan murskausaseman käyttämisestä voi aiheutua pohjaveden pilaantumista, on perusteltua ulottaa kieltö koskemaan myös niitä.

17 § Lumenkaatoalueen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

Kaduilta ja muilta alueita poistettava lumi saattaa sisältää ympäristön kannalta haitallisia aineita, kuten raskasmetalleja. Pohjaveden ja talousveden hankintaan käytettävän vesistön pilaumisriskin vuoksi on perusteltua kieltää lumenkaatoalueen sijoittaminen tällaisille alueille.

Määräyksessä todetaan ympäristönsuojelulain 4 §:n yleinen aiheuttamisperiaate, jonka mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja vastaa vaikutuksien ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi. Asiayhteyden vuoksi on tarkoituksenmukaista viitata informatiivisesti jätelain siivoamisvelvoitteeseen ros-

kaantumisen yhteydessä (jätelaki 646/2011).

18 § Lintujen ja muiden eläinten ulkoruokinta

Lintujen ja muiden eläinten ruokinnasta saattaa seurata haittaa. Paikalle voi kertyä liikaa ruokittavia eläimiä ja/tai esimerkiksi rottia, jotka voivat aiheuttaa asuinalueen viihtyvyyden vähenemistä, terveysriskiä ja ympäristön roskaantumista.

19 § Eläinten pito

Hevostalouden luonne on muuttunut vuosikymmenten aikana ja hevostenpito on siirtynyt lähemmäs asutuskeskuksia ja taajamia. Hevosharrastus on kasvussa ja se näkyy alueella ratsu- ja harrastehevosten lisääntyneenä määränä. Ympäristönsuojelumääräyksissä on tarpeen antaa määräyksiä eläinten pidolle vesiensuojelullisista ja ympäristön viihtyvyyden kannalta tarpeellisista syistä. Ohjeet eläintenpitoa koskeviin määräyksiin on annettu ympäristöministeriön laatimassa julkaisussa Hevostallien ympäristönsuojeluohjeet (121/2003).

Ympäristönsuojelumääräyksiä on tarpeen antaa, sillä ulkotarhojen ja ratsastuskenttien valumavesistä voi aiheutua ympäristöhaittaa tai muuten naapureiden asumisviihtyvyyteen vaikuttavaa haittaa kuten haju- tai hyönteishaittaa. Ympäristöministeriön julkaisussa on annettu suosituksetäisyydet ulkotarhojen perustamisesta vesistöjen läheisyyteen.

Määräys lannan säännölliseen keräämiseen on annettu vesistöjen suojelemiseksi. Hevosten jaloitella ympäri vuotisesti kasvipeitteettömissä ulkotarhoissa vaarana on, että ravinteita huuhtoutuu vesistöihin sade- ja sulamisvalumavesien mukana ja että kerääntynyt lanta aiheuttaa asumisviihtyvyyteen vaikuttavaa haittaa.

20 § Ainesten sijoittaminen maahan tai maaperään

Jätteiden maahan hautaaminen on hallitsematonta jätteiden käsittelyä ja siitä voi aiheutua myös ympäristön pilaantumista. Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää yleensä voimassa olevaa ympäristölupaa. Toisaalta useita erilaisia jättemateriaaleja voidaan käyttää haittottomasti maarakentamisessa. Pykälä koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, mihin ei tarvita ympäristölupaa. Pykälässä on todettu, millä yleisillä edellytyksillä tiettyjä jätteitä voi sijoittaa maahan.

Maarakentamisessa käytetään joskus erilaisia jättemateriaaleja, yleisimmin betoni- ja tiilijätettä. Maaperään sijoitettavan jättemateriaalin tulee pykälän mukaisesti olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa eikä siitä saa aiheutua maaperän pilaantumista. Sopivaa materiaalia on ainakin tiettyyn enimmäisraekokoon murskattu betoni, josta samalla poistuu valtaosa betoniteräksestä ja joka ei sisällä käytön aikana siihen imeytyneitä terveydelle tai ympäristölle haitallisia aineita sekä puhdas tiilijäte, joka ei laastia lukuun ottamatta sisällä muita aineita.

Tärkeillä pohjavesialueilla on kaikessa toiminnassa noudatettava erityistä varovaisuutta. Tämän vuoksi jättemateriaalien sijoittaminen tärkeille pohjavesialueille on kielletty.

Puutarhajätteiden viemistä yleisille alueille voidaan pitää ympäristön pilaamisena. Myös pienten määrien vieminen voi aikaa myöten aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Se täyttää myös roskaamisen tunnusmerkit.

21 § Ilmoittaminen aineiden sijoittamisesta maaperään

Jätteiden yleisten sijoittamisedellytysten täyttyessäkin ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettava valvontaa varten mahdollisuus kieltää tai antaa määräyksiä jätteen sijoittamisesta maaperään, mikäli sijoittamisesta voidaan epäillä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi sijoittamisesta tulee pykälän mukaan ilmoittaa etukäteen valvontaviranomaiselle. Päällekkäisten ilmoitusten tekeminen on kuitenkin tarpeetonta.

6 Luku Ilmansuojelu

22 § Savukaasupäästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisy

Kiinteistöjen lämmityskattiloissa poltettavat materiaalit saattavat aiheuttaa ympäristön pilaantumista nokeamisen, hajun tai terveydelle vaarallisen päästön muodossa. Määräyksessä mainitaan esimerkkinä ympäristölle ja terveydelle haitalliset materiaalit, joiden polttaminen on perusteltua kieltää.

Savukaasupäästöjen ja ilmanpoistoon liittyvä määräys perustuu yleisiin ympäristönsuojelulain 4 §:n mukaisiin periaatteisiin, erityisesti ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin, parhaan käyttökelpoisen tekniikan sekä ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteisiin. Määräyksellä ei sinänsä puututa jo olemassa oleviin teknisiin ratkaisuihin, vaan tarkoituksena on, että esimerkiksi rakennuslupaviranomainen ottaa määräyksen huomioon lupaa myönnettäessä.

23 § Rakennusten, rakenteiden, esineiden tai alueiden kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

Ympäristönsuojelulain 1 luvun yleisiin periaatteisiin perustuvan informatiivisen määräyksen tarkoituksena on osoittaa mainitunlaisissa töissä ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä huomioon otettavat seikat. Yksityiskohtaisia määräyksiä suihkupuhallus-, maalaus- ja muiden vastaavien kunnostustöistä aiheutuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi ei voida antaa yleisissä määräyksissä.

Työmenetelmien suojaustoimenpiteiden tulisi olla sellaiset, että pölyn ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön estetään. Pölyn leviämistä voidaan estää esimerkiksi käyttämällä suojaiteilla tiiviisti peitetyjä kiinteitä telineitä. Rakennuksen ulkopintoja käsiteltäessä ikkunat ja muut ulkoilma-aukot tulisi tiivistää siten, että pölyn ja muiden haitallisten aineiden tunkeutuminen rakennuksen sisälle estetään.

Suihkupuhalluksesta ja muusta vastaavasta rakennusten ja rakenteiden kunnostustyöstä voi aiheutua melun ohella muuta ympäristön pilaantumista, kuten esimerkiksi hajua ja pölyä. Suoritusaikaa rajoittamalla voidaan haittoja vähentää. Erityisen häiritsevän melun tai värinän torjumiseksi annetuissa 7 luvun määräysten mukaan muuna aikana kuin arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00 ja 18.00 välillä tapahtuvasta työstä tulee tehdä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä antaa tarpeelliset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Koska kyseessä olevista töistä saattaa aiheutua terveyshaittaa, tulisi toiminnan harjoittajan aina ilmoittaa työn käynnistämisestä terveydensuojeluviranomaiselle, joka voi tarvittaessa antaa määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, kuten niin sanotusta hartiapankkirakentamisesta. Määräyksen mukainen ilmoitusvelvollisuus ei siten koskisi tavanomaista yksityistalouteen liittyvää työtä, vaikka sitä tehtäisiinkin muuna kuin määräyksessä mainittuna aikana. Mikäli työtä aiottaisiin suorittaa yöaikaan, tulisi siitä kuitenkin tehdä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Määräyksellä kulkuväylien kunnossapidosta ehkäistään muun muassa kevätaikaisen katuhiekan poistamisesta aiheutuvaa ilman laadun heikkenemistä.

7 Luku Meluntorjunta

24 § Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista ilmoitusta edellyttävät toiminnot ja tapahtumat

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusvelvollisuus syntyy, jos toiminnasta saattaa aiheutua melua, jonka on syytä olettaa olevan melun voimakkuuden, keston tai toistuvuuden vuoksi erityisen häiritsevää lähistöllä asuville, oleskeleville tai työskenteleville.

YSL 60 §:ssä todetaan, että ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Koska ilmoituksen käsitteleminen saattaa edellyttää ilmoitusta asian vireilläolosta ja asianosaisten kuulemista, tulee ympäristönsuojeluviranomaisella olla riittävä aika asian käsittelylle, minkä vuoksi laissa olevaa ilmoittamisen määräaikaa voidaan pitää perusteltuna.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytykset eivät laissa ole tarkkarajaisesti määriteltyjä. Melun erityisen häiritsevyyden arviointi on suoritettava yksittäistapauksissa erikseen, paikalliset olosuhteet huomioidaan ottaen. Ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävistä ilmoituksista suurin osa on sen laatuista, että ilmoitusvelvollisuuden edellytysten ei voida katsoa täyttyvän. Määräyksillä ilmoitusmenettelyä pyritään karsimaan ja kohdistamaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin.

Häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden käyttämiselle ja työvaiheiden suorittamiselle on 26 §:n määräyksissä määritelty aikarajat, joiden mukaan toimittaessa melun ei voitaisi yleensä katsoa olevan erityisen häiritsevää, jonka vuoksi ilmoitusvelvollisuutta ei olisi. Mikäli aikarajoista poiketaan tulisi toiminnasta tehdä meluilmoitus.

Ympäristönsuojelumääräysten tarkoituksena on määritellä yleisesti tilanteet, jolloin meluilmoitusmenettely tulisi sovellettavaksi. Koska ympäristönsuojelulain 60 §:ssä oleva meluilmoitusmenettelyn kriteeri, "erityisen häiritsevä" ei ole tarkkarajainen eikä kaikkia mahdollisia tilanteita voida etukäteen määritellä, todetaan selvyuden vuoksi että ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa velvoittaa tekemään ilmoituksen myös muusta kuin määräyksissä mainitusta työstä tai tapahtumasta, mikäli siitä arvioidaan aiheutuvan erityisen häiritsevää melua tai tärinää.

25 § Poikkeus ilmoitusvelvollisuudesta

Yksittäistapauksessa ilmoitusmenettelyn käyttäminen saattaa olla tarpeetonta, minkä vuoksi ympäristönsuojeluviranomaisella tulee olla mahdollisuus myöntää poikkeus siitä. Poikkeamisen edellytyksenä on, että melun ei katsota olevan kohdealueella erityisen häiritsevää. Melun häiritsevyyttä arvioitaessa otetaan huomioon melun voimakkuus, sen vuorokautinen ajoittuminen, kokonaiskesto sekä melulähteen etäisyys häiriintyvistä kohteista.

YSL 4 §:ssä todetun aiheuttamisperiaatteen mukaan toiminnan harjoittajan tulee huolehtia ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säätämällä voidaan vähentää naapurustolle aiheutuvaa haittaa.

24 § kohdasta 5 poiketen äänentoistolaitteiden käyttö sallitaan klo 23.00 saakka, kun kyse on yksipäiväisestä ja kertaluontoisesta tapahtumasta yleisökäyttöön tarkoitettussa tai soveltuvassa paikassa. Meluhaittaa voidaan tällöin pitää suhteellisen vähäisenä, jonka vuoksi ilmoitusvelvollisuus voidaan rajata pois. Sairaalat, vanhainkodit, päiväkodit ja muut hoitolaitokset ovat melulle erityisen herkkiä kohteita, minkä vuoksi niitä tulee suojata myös päiväaikaiselta häiritsevältä melulta.

Lähtökohtaisesti tällaisista tapahtumista ei tarvitsisi tehdä YSL 60 §:n mukaista ilmoitusta. Poikkeus ilmoitusvelvollisuudesta koskisi vain yksipäiväisiä ja kertaluontoisia tapahtumia, joiden yhteydessä äänentoistolaitteita ei käytetä klo 23.00 jälkeen. Esimerkiksi toistuvasti saman kalenterivuoden aikana järjestettävän tapahtuman järjestäjän olisi tehtävä ilmoitus.

26 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työväiheidien rajoittaminen

Määräyksessä mainitaan esimerkkinä koneita, joiden yöaikaisen käyttämisen voidaan katsoa aiheuttavan naapuruston kannalta kohtuutonta meluhaittaa, minkä vuoksi niiden yöaikainen käyttäminen on perusteltua kieltää.

Ympäristönsuojelulain 4 §:ssä todetun aiheuttamisperiaatteen mukaan toiminnanharjoittajan tulee huolehtia ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi.

Poikkeus yöaikaisen toimintojen suorittamisen kiellosta voidaan tehdä maatalouselinkeinon ja liikenneväylien sekä yhdyskuntateknisten laitteiden kunnossapitotöiden osalta. Perustellusta syystä voitaisiin kuitenkin em. töitä suorittaa myös yöaikaan.

8 LUKU Muut määräykset

27 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan määräykset voivat koskea valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Erikseen on tiedonantovelvoite asetettu polttoneste- ja muiden kemikaalisäiliöiden osalta 14 §:ssä.

Ympäristönsuojelulaissa säädetty valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus on laaja. Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisella on oikeus saada tietoja kaikilta

ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta tai muilta, joihin lain velvoitteet kohdistuvat. Myös viranomaiset ovat velvollisia luovuttamaan tietoja.

Ympäristönsuojelulain 84 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valvontaviranomainen voisi antaa määräyksen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämisestä, jos samalla olisi perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan kiellettyä pilaantumista. Viimeksi mainittu säännös liittyy lain 5 §:n mukaiseen selvilläolovelvollisuuteen, jonka mukaan lähtökohtana on, että kaikilla ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavilla toiminnanharjoittajilla on yleinen velvollisuus olla selvillä toimintansa vaikutuksista.

28 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein. Yksittäistapauksissa saattaa esiintyä tilanteita, jolloin ympäristönsuojelumääräyksistä voisi olla tarpeen poiketa. Koska määräyksissä ei voida etukäteen määritellä kaikkia tilanteita, joissa poikkeuksen myöntäminen olisi tarpeellista, tulisi viranomaisella olla mahdollisuus myöntää poikkeus erityisen syyn niin vaatiessa.

Poikkeamisen yhteydessä tulisi ottaa huomioon, että siitä ei saisi aiheutua määräysten tavoitteiden syrjäytymistä. Myös yleiset hallinto-oikeudelliset oikeusperiaatteet sitovat viranomaisen harkintavaltaa. Asianosaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että poikkeuksen myöntämismenettelyssä sovelletaan hallintomenettelyä, jolloin esimerkiksi naapureita olisi tarpeen mukaan kuultava. Poikkeuspäätökseen saisi myös hakea muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään.

29 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

YSL 13 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomistilanteessa voi valvontaviranomainen kieltää jatkamasta tai toistamasta määräyksen vastaista menettelyä tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa. YSL 88 §:n nojalla voi viranomainen tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Toimivalta pakkokeinojen käyttämisessä on aina lautakunnalla.

YSL 116 §:ssä on rangaistussäännös, jonka nojalla voidaan ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa. Määräysten rikkomistilanteessa voidaan tehdä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten.

Käytännössä poliisi valvoo ympäristönsuojelumääräysten noudattamista ympäristönsuojeluviranomaisen ohella. Poliisilla on oikeus määrätä sakkorangaistus kunnallisen säännön rikkomisesta siten kuin rangaistusmääräysmenettelylaissa säädetään.

9 LUKU Voimaantulomääräykset

30 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Koska ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan tuomita rangaistus ympäristönsuojelulain 116 §:n perusteella, on voimaantulopäivästä määrittäminen tärkeää.

Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta. Hyväksymistä ja voimaantuloa koskevat kuulutukset voidaan yhdistää.

Nämä ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan kun valtuuston päätös on saanut lainvoiman.

31 § Siirtymäkausimääräykset

Määräyksissä asetetaan velvoitteita, jotka merkitsevät kiinteistön omistajille ja haltijoille taloudellisia kustannuksia ja konkreettisia toimenpiteitä. Siirtymäsäännöksissä on talousjätevesien puhdistus- ja käsittelylaitteistoja koskevien teknisten vaatimusten, pohjavesi- ja ranta-alueilla olevien jätevesijärjestelmien, matonpesupaikkojen sekä öljysäiliöiden määräaikaistarkastusten osalta asetettu siirtymäajat, jolloin kiinteistön omistajilla ja haltijoilla on kohtuullinen aika varautua velvoitteisiin.

Näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa olemassa olevat jätevesien puhdistus- ja käsittelylaitteistot on saatettava vastaamaan 6 §:n mukaisia vaatimuksia viimeistään 15.3.2016 Tästä on säädetty valtioneuvoston asetuksella (209/2011) talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla.

Näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa olemassa olevat matonpesupaikat tulee vesiensuojelullisista syistä järjestää vuoteen 1.1.2015 mennessä sellaisiksi, etteivät niiden pesuvedet joudu suoraan vesistöön.

Määräykset öljysäiliöiden tarkastamisesta määräajoin on annettu ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseksi sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistamiseksi ja vähentämiseksi paikalliset olosuhteet huomioonottaen. Päätöksen voimaantulon jälkeen on öljysäiliöiden ensimmäiset määräaikaistarkastukset suoritettava 14 § poiketen seuraavasti: ennen vuotta 2000 käyttöönotetut säiliöt on tarkastettava ensimmäisen kerran viimeistään 31.8.2014.